

Undantagsstugan till Ryd 2:2 (10)

1912 sökte Johannes Jacobsson efter en lämplig plats att bygga ett hus. Invid vägen i backen nedanför gården, som han tidigare ägt, fann han den. Här i "Kalvahaven" på 300 kvadratfamnar jord uppförde han en liten stuga av den på den tiden vanliga modellen. Till höger om farstun var en liten kallkammare och till vänster stuan med en grön kakelugn av falkenbergsmoell. Murstocken med en stor bakugn låg mitt i huset och bakom den det lilla köket. På trappstenen kan man fortfarande läsa J. J.1912.

Hit flyttade nu Johannes Jacobsson, hans hustru Emma och de tre yngsta barnen från hans tidigare äktenskap, Sven, Jenny och Hilma 17, 14 och 11 år gamla.

När de försålde Ryd 2:2 ingick följande undantagskontrakt:

"3) Såsom undantag förbehålle vi oss för vår återstående lifstid årligen 360 kg renad Råg som skall till oss aflemnas hälften den 15 Okt och hälften den 15 April, 10 spann friska matpotatis lemnas i Okt, en half gris på 40 kg lemnas i December årligen, samt 1 liter skummad och en liter oskummad mjölk dagligen. Då en af oss med döden afgår så minskas ofvannämde förmån med hälften.

4) Vidare förbehålle vi oss bränsle framforslat och hugget till vår bostad efter behof och källaren vid berget förbehålles och skuts till och från kyrkan en gång i månaden och skall vår mäld forslas till och från den tullkvarn der Köparen sjelf får malet sin säd samt får bostad i förstugekammaren till dess vi får vår bostad färdig, så vi der kan bebo till säkerhet för oss förbehållne vilkor, förbehålle vi oss rätt till inteckning i hemmanet.

5:) Alla af hemmanet från och med tillträdesdagen affodrade skatter och onera samt med köpet förenade lagfartskostnader betalas af Köparen.

Sålunda försålt betygar
Johannes Jakobsson

Ryd den 20 mars 1912
Emma Jakobsson"

Sonen Sven arbetade på olika platser i närheten. Johannes dog 1924, 75 år gammal. Köket byggdes ut för att Emmas styvdotter Jenny skulle få plats med en soffa, där hon kunde sova. Sven, som var snickare, gjorde ombyggnaden. 1934 inredde han ett rum på vinden ovanför köket och flyttade hem. Ungefär samtidigt byggde han ett nytt uthus, som skulle vara snickarbod för hans verktyg. Här inrymdes även ett litet hönshus och ett utedass. Tidigare låg ett uthus väster om stugan. Här hade Johannes haft några får och höns.

Sven och Jenny flyttade 1938 till Hemlås i Årstad, där Sven blev sågägare.

Emma bodde kvar i undantagsstugan till 1946. Hon fick hjälp med att bära in vatten av barnen i trakten. Undantagskontraktet gav henne vad hon behövde in natura. Ingemar Johansson berättar, att så småningom övergick förmånen i kontanter och efter det att Emma flyttat till försörjningshemmet, åkte hans far, Joel, dit regelbundet med en viss summa pengar. Emma avled på hemmet 1950.

Under tidsperioden 1946–1950 hyrde Joel Johansson ut stugan och sommaren 1948 var familjen Santesson från Stockholm hyresgäster. Det var Carl-Göran, Astrid och deras två barn Charlotte, 4 år och Per, 2 år. Två år senare fick Santessons tillfälle att köpa fastigheten och gav den då namnet Santetorp. Den fick beteckningen Ryd 2:8.

Så snart skolan slutat i juni anlände familjen Santesson. Det var Henrik Olsson från Årstads taxi, som ombesörjde transporten mellan Falkenbergs station och Ryd.

Charlotte Lindgren berättar: "Gun och Ingrid kom springande nedför backen och välkomnade oss. Sedan var Per och jag som uppslukade av allt vad två stockholmsbarn kunde uppleva på en lantgård. Först skulle veden in. Gun körde den tunga 'jylabören' och Ingrid, Per och jag lavade. Hö hässjades och kördes in. Korna skulle hämtas nere i Noragärdet. Jag lärde mig mjölka för hand och dansa schottis på ladugårdsgången. På kvällarna höll vi till i de höga körsbärsträden. Vem kunde stoppa flest bär i munnen? Det var bara att räkna kärnorna, man spottade ut. Uppe hos Elofsa fanns de största och bästa bären."